

Затверджено

Директор _____ Наталія ВОЛЧЕНКО

Наказ №12 від 29.08.2022 року

Положення
про внутрішню систему забезпечення якості освіти
у Волице-Полівському ліцеї
Теофіпольської селищної ради

Схвалено педагогічною радою
Протокол №1 від 29.08.2023

Затверджено
Директор _____ Наталія ВОЛЧЕНКО
Наказ №12 від 29.08.2022 року

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти

1. Загальні положення

Положення про забезпечення якості освіти у Волице-Полівському ліцеї Теофіпольської селищної ради (далі – Положення) розроблено відповідно до вимог Закону України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017, який почав діяти з 28 вересня 2017 року (стаття 41. Система забезпечення якості освіти)

Внутрішня система забезпечення якості освіти має такі складові:

1. Загальні положення;
2. Стратегія (політика) та процедури забезпечення якості освіти;
3. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності;
4. Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
5. Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної (науково-педагогічної) діяльності педагогічних працівників;
6. Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників;
7. Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу.
8. Наявність інформаційних систем для ефективного управління закладом;
9. Створення в закладі інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;
10. Прикінцеві положення.

Забезпечення якості загальної середньої освіти закладу повинні відповідати Державним стандартам відповідних рівнів, що є пріоритетом та спільною метою освітньої діяльності всіх її учасників.

Забезпечення якості освіти є багатоплановим і включає в себе:

- наявність необхідних ресурсів(кадрових, фінансових, матеріальних, інформаційних, наукових, навчально-методичних тощо);
- організацію освітнього процесу, що відповідає сучасним тенденціям розвитку науки і освіти;
- контроль освітньої діяльності та якості підготовки фахівців на всіх етапах навчання.

Внутрішня система забезпечення якості освіти, спрямована на вдосконалення всіх напрямків діяльності закладу.

Положення регламентує зміст і порядок забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти закладу за такими напрямками:

- освітнє середовище;
- система оцінювання освітньої діяльності здобувачів освіти;
- система педагогічної діяльності;
- система управлінської діяльності.

Терміни та їх визначення, що вживаються в Положенні:

Академічна доброчесність - сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень;

Академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

Інклюзивне освітнє середовище - сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей;

Інструмент - засіб, спосіб для досягнення чогось;

Критерії - вимоги для визначення або оцінки людини, предмета, явища (або ознака, на підставі якої виробляється оцінка);

Механізм - комплексний процес, спосіб організації.

Моніторинг якості освіти - система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в країні, на окремих територіях, у закладах освіти (інших суб'єктах освітньої діяльності), встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напряму і причин відхилень від цілей.

Необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти, несвоєчасні записи в класних журналах результатів оцінювання;

надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;

Обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої діяльності чи організації освітнього процесу;

Положення - локально-правовий акт, що визначає основні правила організації, описує мету, структуру, взаємні обов'язки групи людей чи організацій, які об'єдналися для досягнення спільної мети.

Правило - вимога для виконання якихось умов всіма учасниками якої-небудь дії.

Процедура - офіційно встановлений чи узвичаєний порядок здійснення, виконання або оформлення чого-небудь.

Самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

Списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

Стратегія - довгостроковий, послідовний, конструктивний, раціональний, підкріплений ідеологією, стійкий до невизначеності умов середовища план, який супроводжується постійним аналізом та моніторингом в процесі його реалізації та спрямований з певною метою на досягнення успіху в кінцевому результаті.

Фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі.

Фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

Хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі.

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти погоджується педагогічною радою, яка має право вносити в нього зміни та доповнення і затверджується керівником закладу.

2. Стратегія та процедури забезпечення якості освіти

Стратегія та процедура забезпечення якості освіти закладу базується на наступних принципах:

- принцип процесного підходу, що розглядає діяльність як сукупність освітніх процесів, які спрямовані на реалізацію визначених стратегічних цілей, при цьому управління якістю освітніх послуг реалізується через функції планування, організації, мотивації та контролю;
- принцип цілісності, який вимагає єдності впливів освітньої діяльності, їх підпорядкованості, визначеній меті якості освітнього процесу;
- принцип безперервності, що свідчить про необхідність постійної реалізації суб'єктами освітньої діяльності на різних етапах процесу підготовки випускника;
- принцип розвитку, що виходить з необхідності вдосконалення якості освітнього процесу відповідно до зміни внутрішнього та зовнішнього середовища, аналізу даних та інформації про результативність освітньої діяльності;
- принцип партнерства, що враховує взаємозалежність та взаємну зацікавленість суб'єктів освітнього процесу, відповідно до їх поточних та майбутніх потреб у досягненні високої якості освітнього процесу.
- відповідності Державним стандартам загальної середньої освіти;
- відповідальності за забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- системності в управлінні якістю на всіх стадіях освітнього процесу;
- здійснення обґрунтованого моніторингу якості освіти;
- готовності суб'єктів освітньої діяльності до ефективних змін;
- відкритості інформації на всіх етапах забезпечення якості та прозорості процедур системи забезпечення якості освітньої діяльності.

Забезпечення якості освіти передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- моніторинг навчальних досягнень здобувачів освіти;

- моніторинг педагогічної діяльності (спостереження за проведенням навчальних занять);
- моніторинг за освітнім середовищем (санітарно-гігієнічні умови, стан забезпечення навчальних приміщень, безпека спортивних та ігрових майданчиків, робота їдальні, вплив середовища на навчальну діяльність тощо)
- моніторинг адаптації дітей у закладі;
- моніторинг наступності між початковим та базовим рівнями освіти;
- самооцінювання якості освітньої діяльності та якості освіти;
- система оцінювання навчальних досягнень учнів;
- професійне зростання керівних та педагогічних працівників;
- забезпечення публічності інформації про діяльність закладу освіти;
- забезпечення академічної доброчесності у діяльності педагогічних працівників і учнів;
- запобігання та протидія булінгу (цькуванню).
- оновлення нормативно-методичної бази забезпечення якості освіти та освітньої діяльності;
- спостереження за станом соціально-психологічного середовища;
- розроблення рекомендацій щодо покращення якості освітньої діяльності та якості освіти, участь у стратегічному плануванні тощо;
- здійснення контролю за виконанням чинного законодавства в галузі освіти, нормативних документів про освіту, наказів та рішень педагогічної ради;
- надання методичної допомоги педагогічним працівникам у процесі контролю;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення.

Мета функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти:

- гарантування якості освіти;
- формування довіри суспільства до ліцею;
- постійне та послідовне підвищення якості освіти;
- допомога суб'єктам освітньої діяльності у підвищенні якості освіти.

Зміст контролю адміністрацією ліцею:

- виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту»;
- використання методичного забезпечення в освітньому процесі;
- реалізація затверджених освітніх програм і навчальних планів, дотримання затверджених навчальних графіків;
- контроль реалізації права здобувачів освіти на одержання якісної освіти;
- ведення шкільної документації (класні журнали, щоденники та зошити учнів тощо);
- рівень навчальних досягнень здобувачів освіти, якості освіти;
- стан викладання шкільних предметів;
- стан підготовки та проведення олімпіад;
- організація учнівського самоврядування;
- профілактика правопорушень серед здобувачів освіти;
- попередження дитячого травматизму;
- дотримання статуту, правил внутрішнього трудового розпорядку й інших локальних актів ліцею;
- дотримання порядку проведення тематичної та підсумкової атестації здобувачів освіти і поточного контролю їхньої успішності;
- робота творчих груп, методоб'єднань, бібліотеки;
- реалізація виховних програм та їх результативність;
- організація харчування та медичного обслуговування здобувачів освіти;
- охорона життя та здоров'я учасників освітнього процесу;
- виконання прийнятих колективних рішень, нормативних актів;
- стан методичної роботи;
- контроль позакласної роботи;
- контроль раціонального використання наочного приладдя, ТНЗ, ІКТ-технологій;
- контроль стану спільної роботи ліцею та громадськості;
- інші питання в рамках компетенції директора ліцею.

Система контролю за реалізацією процедур забезпечення якості освіти включає:

- самооцінку ефективності діяльності із забезпечення якості освіти;
- моніторинг якості освіти.

Моніторинг якості освіти може бути внутрішній та зовнішній. Внутрішній моніторинг якості освіти проводиться закладом освіти (іншими суб'єктами освітньої діяльності).

Завдання моніторингу якості освіти:

- здійснення систематичного контролю за освітнім процесом в закладі освіти,
- створення власної системи неперервного і тривалого спостереження, оцінювання стану освітнього процесу,
- аналіз чинників впливу на результативність успішності, підтримка високої мотивації навчання,
- створення оптимальних соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації здобувачів освіти і педагогів,
- прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й тенденцій розвитку освітнього процесу в закладі освіти.

Предметом моніторингу є якість освітнього процесу в закладі освіти.

Об'єктом моніторингу є система організації освітнього процесу в ліцеї, що включає кілька рівнів:

- здобувач освіти;
- учитель;
- класний керівник;
- батьки і громадськість та ін.

Суб'єктами моніторингу виступають: керівник закладу освіти та його заступник, Служба внутрішнього моніторингу якості освіти, органи самоврядування (педагогічні працівники, здобувачі освіти та їх батьки), засновник, органи, що здійснюють управління у сфері освіти, громадськість.

Кожний суб'єкт моніторингу реалізує специфічні для нього завдання.

Кожен адміністратор протягом навчального року відвідує таку кількість уроків, яка дозволяє йому знати стан справ у ліцеї, дієво впливати на якість освітнього процесу. Керівник закладу відвідує в середньому щотижня не менше двох уроків, його заступник – не менше трьох уроків, факультативних занять, виховних заходів, індивідуальних консультацій.

Комплексна перевірка кожного з навчальних предметів проводиться не рідше одного разу на п'ять років.

Відповідно до річного плану роботи ліцею обираються об'єкти контролю, формулюється його мета, визначається методика перевірки, залучаються помічники з методичного активу ліцею, збирається інформація про стан навчально-виховної роботи з об'єктів контролю.

Тривалість тематичних чи комплексних перевірок не повинна перевищувати 18 днів із відвідуванням не менше шести уроків, занять чи інших заходів.

Періодичність та форми моніторингу визначаються адміністрацією ліцею самостійно на навчальний рік (відповідно до перспективного плану роботи ліцею) у міру необхідності отримання об'єктивної інформації про реальний стан справ та результати діяльності працівників і доводяться до відома колективу.

Основними формами моніторингу є:

- самооцінювання власної діяльності педагогами, здобувачами освіти, адміністрацією;
- проведення контрольних робіт;
- участь учнів у I та II, III етапі Всеукраїнських предметних олімпіад, конкурсів;
- перевірка документації;
- опитування, анкетування;
- відвідування уроків, заходів.

Критерії моніторингу:

- об'єктивність (створення рівних умов для всіх учасників освітнього процесу);

- систематичність (згідно алгоритму дій, етапів та в певній послідовності);
- відповідність завдань змісту досліджуваного матеріалу, чіткість оцінювання, шляхи перевірки результатів;
- надійність (повторний контроль іншими суб'єктами);
- гуманізм (в умовах довіри, поваги до особистості).

Очікувані результати:

- отримання результатів стану освітнього процесу в закладі освіти.
- покращення функцій управління освітнім процесом, накопичення даних для прийняття управлінських та тактичних рішень.

Підсумки моніторингу:

- підсумки моніторингу узагальнюються у схемах, діаграмах, висвітлюються в аналітично-інформаційних матеріалах.
- дані моніторингу можуть використовуватись для обговорення на засіданнях методичних об'єднань, нарадах при директору, педагогічних радах.
- за результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи.

Показники опису та інструментів внутрішнього моніторингу якості освіти:

- Кадрове забезпечення освітньої діяльності – якісний і кількісний склад, професійний рівень педагогічного персоналу.
- Контингент здобувачів освіти.
- Психолого-соціологічний моніторинг.
- Здобувачі освіти. Результати навчання.
- Педагогічна діяльність.
- Управління закладом освіти.
- Освітнє середовище.
- Медичний моніторинг.
- Моніторинг охорони праці та безпеки життєдіяльності.
- Формування іміджу сучасного закладу освіти.

Підстави для проведення моніторингу:

- атестація педагогічних працівників;
- плановість контролю;
- перевірка стану справ для підготовки управлінських рішень;
- звертання фізичних та юридичних осіб із приводу порушень у галузі освіти.

Педагогічний працівник, який підлягає контролю, має право:

- знати строки контролю та критерії оцінки його діяльності;
- знати мету, зміст, види, форми та методи контролю,
- вчасно знайомитися з висновками та рекомендаціями адміністрації;
- звернутись до комісії із спорів профкому ліцею або вищих органів управління освіти при незгоді з результатами контролю.

3. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності

Система та механізми забезпечення академічної доброчесності визначається спеціальним Положенням про академічну доброчесність, схваленим педагогічною радою (протокол №1 від 29.08.2022).

Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання та ін.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;
- постійна підготовка до уроків, домашніх завдань;
- самостійне подання щоденника для виставлення педагогом одержаних балів;
- надання достовірної інформації про власні результати навчання батькам (особам, які їх замінюють) та ін.

Порушенням академічної доброчесності в закладі вважається: академічний плагіат; самоплагіат; фальсифікація; фабрикація; списування; обман; хабарництво; необ'єктивне оцінювання; надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого

оцінювання; вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники закладу освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

За порушення академічної доброчесності учні можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Заходи, спрямовані на дотримання академічної доброчесності включають:

- ознайомлення педагогічних працівників, здобувачів освіти з вимогами щодо належного оформлення посилань на використані джерела інформації;
- ознайомлення педагогічних працівників, здобувачів освіти з документами, що унормовують дотримання академічної доброчесності та встановлюють відповідальність за її порушення;
- проведення методичних заходів, що забезпечують формування загальних компетентностей з дотриманням правових та етичних норм і принципів, коректного менеджменту інформації при роботі з інформаційними ресурсами й об'єктами інтелектуальної власності;
- включення до планів виховної роботи класних колективів заходів із формування у здобувачів освіти етичних норм, що унеможливають порушення академічної доброчесності;
- розміщення на веб-сайті закладу правових та етичних норм, принципів та правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу.

Виявлення порушень академічної доброчесності в закладі здійснюється наступним чином:

особа, яка виявила порушення академічної доброчесності педагогічним працівником, здобувачем освіти має право звернутися з письмовою заявою до директора ліцею. Заява щодо зазначеного порушення розглядається на засіданні Комісії, яка створюється наказом директора і ухвалює рішення про притягнення до академічної відповідальності (за погодженням з органом самоврядування здобувачів освіти).

До складу Комісії входять представники педагогічного колективу та батьківської громади. Склад комісії погоджується на засіданні педагогічної ради закладу освіти та затверджується наказом керівника.

Термін повноважень Комісії – 1 рік.

Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

4. Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти

Компетентнісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань і умінь учнів.

Оцінювання ґрунтується на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня.

Результати освітньої діяльності учнів на всіх етапах освітнього процесу не можуть обмежуватися знаннями, уміннями, навичками. Метою навчання мають бути сформовані компетентності, як загальна здатність, що базується на знаннях, досвіді та цінностях особистості.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

До ключових компетентностей належать:

вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань,

усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самотійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, ліцей тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самотійно і в групі;

громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і ліцею, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття

різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Оцінювання якості знань здобувачів освіти закладу здійснюється відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти, які в обов'язковому порядку розміщені на веб-сторінці закладу, які виходять із чинних нормативно-правових актів в освіті на даний період.

Оцінювання результатів навчання учнів у закладі освіти урегульовано такими документами:

- Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17);
- Порядок переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (у редакції наказів Міністерства освіти і науки України № 621 від 08.05.2019, № 268 від 01.03.2021), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за №924/27369;
- Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13 .07. 2021 р. № 813;
- Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01 квітня 2022 р. № 289 (у 2022-2023

навчальному році чинні для 5 класу, з 2023-2024 навчального року чинні для 5-6 класів);

- Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти (затверджені наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 13 квітня 2011 р. № 329, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. за N 566/19304) (у 2022-2023 навчальному році чинні для 6 – 11 класів, у 2023-2024 навчального року чинні для 7-11 класів);
- Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 21.08. 2013 р. № 1222 із змінами, додаток 2 (у 2022-2023 навчальному році чинні для 6 – 11 класів, у 2023-2024 навчального року чинні для 7-11 класів);
- Інструкція з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06. 2008 р. № 496.

У 1 – 4 класах відповідно до Державного стандарту початкової освіти здійснюють формувальне і підсумкове (річне) оцінювання.

Вибір форм, способів, видів оцінювання залежить від дидактичної мети, етапу опанування програмовим матеріалом, особливостей змісту предмета вивчення, інтегрованого курсу, навчальних можливостей здобувачів освіти.

Результат оцінювання особистісних надбань учнів 1-4 класів виражається вербальною оцінкою.

Результат оцінювання навчальних досягнень учнів 1–2 класів виражають вербальною оцінкою (оцінювальним судженням). У 3–4 класах за рішенням педагогічної ради результат оцінювання навчальних досягнень учнів може бути виражений рівневою оцінкою, яка є оцінювальним судженням із зазначенням рівня результату навчання. Рівень результату навчання визначають з урахуванням динаміки досягнення і позначають буквами: «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий» (В).

Об'єктами оцінювання є результати навчання учня/учениці, у тому числі процес їх досягнення ним/нею. Показниками досягнення очікуваних результатів навчання є характеристика відповідних навчальних дій, які здійснює дитина під час виконання навчального завдання (усно, письмово, практично). Формування оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснюється на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів ЗЗСО.

ОРІЄНТОВНА РАМКА

оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання учня/учениці
Високий	Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивно-творчому рівні реалізації навчальної діяльності у змінених з певним ускладненням (стосовно типової) навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх та взаємопов'язані з ними об'єкти; характеризує об'єкти, визначає їх спільні й відмінні ознаки, властивості; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; класифікує об'єкти; застосовує й комбінує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей; знаходить за власною ініціативою необхідну додаткову інформацію з доступних джерел, узагальнює її; оцінює достовірність інформації; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему, діаграму) / текстову; прогнозує можливий результат, пропонує/випробовує різні способи виконання завдання; за потреби ставить запитання, що

	стосуються об'єктів завдань, і пропонує відповіді на них; підтримує дискусію щодо способів та результатів виконання завдань; співвідносить результати виконання завдань з припущеннями, робить висновок про досягнення результатів; обґрунтовує способи виконання завдань та їх результати; аналізує й оцінює їх, самостійно визначає раціональний спосіб/способи подолання виявленого утруднення, планує подальші навчальні дії
Достатній	Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивному рівні реалізації навчальної діяльності в аналогічних типовим навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; називає самостійно істотні ознаки об'єктів, визначає спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів; угруповує об'єкти; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; застосовує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей; знаходить за власною ініціативою необхідну інформацію; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему)/текстову; пояснює спосіб/способи виконання навчальних дій; дотримується послідовності пояснення; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань; ілюструє розуміння прикладами; контролює дотримання алгоритму дій, перевіряє результати виконання завдань можливими способами, робить висновок про досягнення результатів; визначає утруднення/помилки, знаходить спосіб подолання виявленого утруднення за наданими орієнтирами, самостійно виправляє помилки

Середній	Учень/учениця виконує навчальні завдання на репродуктивному рівні реалізації навчальної діяльності у типових навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій: визначає об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; для досягнення результату потребує уточнень завдання; називає істотні ознаки об'єктів, установлює спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів, утворює об'єкти відповідно до умови за наданими орієнтирами/уточненнями в процесі діалогу з учителем/однокласниками; відтворює навчальні дії за алгоритмом/схемою, водночас потребує роз'яснень для досягнення результату; знаходить інформацію у запропонованих джерелах; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю)/текстову за зразками/за допомогою вчителя; коментує навчальні дії короткими реченнями з опорою на орієнтири (пам'ятку, зразок тощо); наводить приклади; перевіряє спосіб і результат виконання завдань за зразком, констатує правильність/неправильність результату; визначає утруднення/помилки, долає виявлене утруднення / виправляє помилки з допомогою вчителя/однокласників.
Початковий	Учень/учениця виконує навчальні завдання на рівні копіювання зразків після детального кількарядового їх пояснення учителем за допомогою таких навчальних дій: розпізнає і називає об'єкти, про які йдеться в завданнях, за наданими орієнтирами; називає окремі ознаки об'єктів; відтворює окремі операції навчальних дій для досягнення результату, зокрема копіює зразок; знаходить інформацію у запропонованому джерелі за наданим орієнтиром (малюнком, ключовим словом, порядковим

	номером речення тощо); відтворює частини почутої/побаченої/прочитаної інформації усно / за допомогою малюнка; коментує окремі операції короткими репліками на основі пропонованих запитань; співвідносить результат виконання завдання із зразком; констатує за підказкою правильність/неправильність результату
--	--

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватись під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у робочих зошитах учня/учениці, інших носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових/електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтвах досягнень учня/учениці.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Відповідно до пункту 8 статті 12 Закону України "Про освіту" наприкінці 4 класу, з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладу освіти та/або якості освіти проводиться державна підсумкова атестація здобувачів початкової освіти, результати якої не впливають на підсумкову оцінку за рік.

Навчальні досягнення здобувачів у 5 класі (з 2022-2023 навчального року) та 6 класі (з 2023-2024 навчального року) здійснюються у бальному оцінюванні,

яке передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою. Оцінювання є зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу.

За рішенням педагогічної ради поточне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання результатів навчання учнів 5 класу (з 2022-2023 навчального року) та 6 класу (з 2023-2024 навчального року) здійснюється з використанням 12-бальної системи (шкали), а його результати позначають цифрами від 1 до 12.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання визначеною законодавством, результати такого оцінювання відображаються у Свідоцтві досягнень.

Свідоцтво досягнень відображає результати навчальних досягнень учня/учениці з предметів/інтегрованих курсів, визначених цією освітньою програмою.

У Свідоцтві досягнень є дві графи: «Характеристика навчальної діяльності» і «Характеристика результатів навчання».

Заповнення граfi «Характеристика результатів навчання» здійснюється відповідно до облікованих у класному журналі результатів навчання учнів/учениць з предметів/інтегрованих курсів, визначених навчальним планом. Виставляються оцінки за кожену групу загальних результатів і «загальна оцінка результатів навчання».

У Свідоцтві досягнень окрім характеристики рівня досягнення результатів навчання з предметів/інтегрованих курсів дається характеристика стану сформованості навчальної діяльності відповідно до переліку наскрізних умінь, визначених Державним стандартом базової середньої освіти. Графа «Характеристика навчальної діяльності» заповнюється класним керівником за результатами спостережень, проведених упродовж навчального року. Спостереження проводяться спільно з вчителями, які у цьому класі викладають

навчальні предмети/інтегровані курси, за планом, визначеним закладом освіти. Заповнення граfi здійснюється шляхом виставлення відповідної позначки (сформовано або формується) навпроти певного уміння. Заповнення цієї граfi здійснюється по завершенню навчального року та в разі переведення здобувача освіти до іншого закладу освіти упродовж навчального року.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, відповідно до законодавства, є формувальне, поточне (не поурочне) та підсумкове: тематичне, семестрове, річне.

Формувальне (поточне формувальне) оцінювання може здійснюватися у формі оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо). Під час формувального оцінювання важливо формувати в учнів вміння здійснювати самооцінювання та взаємооцінювання.

Тематичне оцінювання може здійснюватися на основі поточного оцінювання із урахуванням проведеної для оцінювання проміжних результатів навчання діагностичної (контрольної) роботи або без проведення такої роботи залежно від специфіки навчального предмета/інтегрованого курсу. Під час виставлення оцінки за тему результати перевірки робочих зошитів не враховуються.

Семестрове оцінювання здійснюється на основі результатів тематичного оцінювання та результатів контролю груп загальних результатів навчання, відображених у Свідоцтві досягнень.

Систему діагностувальних і контрольних робіт, у тому числі для перевірки рівня сформованості умінь певної групи загальних результатів, визначених у свідоцтві досягнень, учитель планує і розробляє самостійно під час календарно-тематичного планування, керуючись Державним стандартом, освітньою і навчальною програмами та відповідно до кількості годин, передбачених навчальним планом на вивчення предмета/інтегрованого курсу. Річне оцінювання здійснюється на основі загальних оцінок результатів навчання за I та II семестри. Окремі види контрольних робіт не проводяться. У Свідоцтві досягнень у графі «Рік» ставиться одна оцінка – загальна оцінка результатів

навчання за рік. Оцінки за групи результатів навчання у графі «Рік» не виставляються, оскільки вони мають бути враховані в оцінках за семестри.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню (пункт 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 р. № 496; пункти 9, 10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 р. № 762 (зі змінами).

Облік результатів тематичного, семестрового, річного оцінювання, оцінювання груп результатів навчання проводиться в класному журналі в окремих колонках без дати.

Оцінювання учнів має бути зорієнтованим у першу чергу на обов'язкові результати навчання й орієнтири їх оцінювання, визначені Державним стандартом, та на очікувані результати навчання, передбачені навчальною програмою з відповідного предмета/інтегрованого курсу.

Ці критерії можуть бути застосовані в частині, що відповідає очікуваним результатам навчання, визначеним відповідною навчальною програмою. Критерії для формульованого оцінювання розробляються вчителем самостійно до кожного виду роботи та виду діяльності учнів.

Рівні результатів навчання	Бал	Загальна характеристика
І. Початковий	1	Учень/учениця розрізняє об'єкти вивчення
	2	Учень/учениця відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учень/учениця відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання

II. Середній	4	Учень/учениця з допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал, повторює за зразком певну операцію, дію
	5	Учень/учениця відтворює основний навчальний матеріал, з помилками й неточностями дає визначення понять, формулює правило
	6	Учень/учениця виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу; відповідає правильно, але недостатньо осмислено; застосовує знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Учень/учениця правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	8	Учень/учениця має достатні знання, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність; відповіді логічні, хоч і мають неточності
	9	Учень/учениця добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, аналізує й систематизує інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Учень/учениця має повні, глибокі знання, використовує їх у практичній діяльності, робить висновки, узагальнення

	11	Учень/учениця має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, знаходить інформацію та аналізує її, ставить і розв'язує проблеми
	12	Учень/учениця має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійно аналізує, оцінює, узагальнює опанований матеріал, самостійно користується джерелами інформації, приймає обґрунтовані рішення

Якщо рівень результатів навчання учня/учениці визначити неможливо (через тривалу відсутність) у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

Оцінювання учнів 6 – 11 класів у 2022-2023 навчальному році та 7 – 11 класів у 2023-2024 навчальному році здійснюється за Критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти

Рівні навчальних досягнень	Бали	Вимоги до знань, умінь і навичок учнів
І. Початковий	1	Учні розрізняють об'єкти вивчення
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учні відтворюють частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання
II. Середній	4	Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію

	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано

		використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

Основними видами оцінювання здобувачів освіти є поточне, тематичне, семестрове, річне та державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання – це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм.

Об'єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень учнів є знання, вміння та навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок.

Формами поточного оцінювання є індивідуальне, групове та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів.

Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;
- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності школярів.

Критерії оцінювання та очікувані результати освітньої діяльності учнів є обов'язковою складовою навчальної програми предмета. На початку вивчення теми вчитель повинен ознайомити учнів із системою та критеріями її оцінювання.

Результати оцінювання здобувачів освіти обговорюються на засіданні педагогічної ради ліцею.

При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому окрема тематична атестації при здійсненні відповідного оцінювання не проводиться.

Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки мають враховуватися: важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та

складність змісту; динаміка особистих навчальних досягнень учня/учениці з предмета протягом року; уміння застосовувати учнем/ученицею набутих протягом навчального року знань тощо.

Семестрова і річна оцінки можуть підлягати коригуванню (пункт 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів; пункти 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу.

При цьому відповідно до Положення про золоту медаль «За високі досягнення в навчанні» та срібну медаль «За досягнення в навчанні» (затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 17.03.2015 № 306, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 31 березня 2015 р. за №354/26799) підвищення результатів семестрового оцінювання шляхом коригування не дає підстав для нагородження випускників золотою або срібною медалями.

У випадках, що не зазначені у методичних рекомендаціях Міністерства освіти і науки України, рішення щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, приймає вчитель, керуючись правом на автономію у професійній діяльності. За потреби, це рішення погоджується з директором.

Результати навчання здобувачів освіти на кожному рівні повної загальної середньої освіти оцінюються шляхом державної підсумкової атестації, яка може здійснюватися в різних формах, визначених законодавством, зокрема у формі зовнішнього незалежного оцінювання.

5. Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної (науково – педагогічної) діяльності педагогічних працівників

– *Планування педагогічними працівниками своєї діяльності, аналіз її результативності:*

- ✓ Наявність у вчителів календарно-тематичного, поурочного планування;
- ✓ Забезпечення календарно-тематичним плануванням досягнення очікуваних результатів навчання, що передбачені для даного віку учнів Державним стандартом загальної середньої освіти;
- ✓ Відповідність календарно-тематичного, поурочного планування освітній програмі закладу освіти;
- ✓ Відповідність змісту календарно-тематичного, поурочного планування очікуваним результатам навчально-пізнавальної діяльності учнів згідно навчальних програм предметів (курсів);
- ✓ Простеження у календарно-тематичному, поурочному плануванні компетентнісного підходу у викладанні.

Календарний (календарно-тематичний) план є основним робочим документом, який визначає педагогічну діяльність вчителя та допомагає досягти очікуваних результатів навчання. Календарне планування розробляється вчителем самостійно або спільно з іншими педагогами в структурі методичного об'єднання (комісії) закладу освіти.

У процесі вивчення роботи педагога щодо ведення календарно-тематичних планів треба звернути увагу на наступне:

- відповідність плану Державному стандарту загальної середньої освіти;
- відповідність очікуваним результатам навчально-пізнавальної діяльності учнів згідно навчальних програм з предметів (курсів);
- відповідність структури і обсягу календарно-тематичного плану освітній програмі закладу освіти, робочому навчальному плану;
- забезпечення компетентнісного підходу у викладанні.

Календарно-тематичне планування розробляється не тільки для класно-урочної, але й для інших організаційних форм освітнього процесу. Календарне планування може розроблятися або на семестр, або на весь

навчальний рік. У закладі освіти видається наказ про підготовку календарно-тематичного планування. Календарно-тематичні плани погоджуються заступником директора з навчально-виховної роботи. У кінці навчального року вчителі самостійно проводять аналіз реалізації календарно-тематичного планування та визначають напрямки вирішення проблем, які виникали у ході використання календарного планування протягом навчального року.

На основі календарно-тематичного планування педагогічний працівник здійснює поурочне планування. Поурочне планування здійснюється у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя.

– *Застосування освітніх технологій, спрямованих на формування ключових компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти:*

- ✓ Реалізація вчителями під час проведення навчальних занять компетентнісного підходу і простеження наскрізних змістових ліній;
- ✓ Розвиток критичного мислення учнів під час проведення навчальних занять.

Процес навчання не може спиратись лише на передачу знань і навичок від учителя до учня. Вчителі мають вчити учнів умінням робити висновки, самостійно ухвалювати рішення, критично мислити. Щоб досягти цієї мети, необхідно формувати ключові компетентності, простежувати у викладанні предметів (курсів) наскрізні змістові лінії.

Вивчення роботи вчителів відбувається шляхом спостереження під час відвідування навчального заняття та виконання учнями контрольних зрізів. Форми і методи роботи, які використовуються вчителем на заняттях, мають бути спрямовані на розвиток творчої, пошукової та аналітичної роботи учнів. Може бути доцільним використання контрольних зрізів знань, щоб отримати інформацію щодо оволодіння учнями ключовими компетентностями. Для цього можна використати завдання міжнародних моніторингових досліджень PISA, TIMSS та інших.

– *Участь педагогічних працівників у формуванні та реалізації індивідуальних освітніх траєкторій для здобувачів освіти (за потреби):*

- ✓ Розроблення індивідуальних навчальних планів для дітей, які цього потребують;
- ✓ Наявність співпраці при розробленні індивідуальної освітньої траєкторії між учителем, практичним психологом і батьками;
- ✓ Використання для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії інших організаційних форм освітнього процесу, крім класно-урочної.

Учитель в умовах реалізації індивідуальної освітньої траєкторії має стати для учня т'ютором, консультантом, координатором. Розроблення індивідуальної освітньої траєкторії потребує залучення психолога та комунікації з батьками.

– *Створення та/або використання педагогічними працівниками освітніх ресурсів (електронних презентацій, відеоматеріалів, методичних розробок, веб-сайтів, блогів тощо):*

- ✓ Наявність у вчителів оприлюднених публікацій, методичних розробок, матеріалів до навчальних занять;
- ✓ Формування вчителем педагогічного портфоліо;
- ✓ Обмін досвідом між вчителями у закладі освіти.

Одним із результатів реалізації набутого досвіду педагогічними працівниками є створені ними освітні ресурси. Основні види освітніх ресурсів, які можуть створюватись педагогічними працівниками:

- розробки, плани-конспекти, сценарії проведення навчальних занять;
- додаткові інформаційні матеріали для проведення уроків;
- тестові перевірочні контрольні роботи та моніторинги;
- практичні і проєктні завдання для роботи учнів під час проведення навчальних занять та вдома;
- завдання для самостійного опрацювання учнями;
- навчальні програми;
- календарно-тематичні плани;
- електронні освітні ресурси для дистанційного навчання;
- інші інформаційні ресурси.

Педагогічні працівники створюють освітні ресурси, які використовують у своїй роботі, поступово формуючи власне освітнє портфоліо. Створені освітні ресурси вчитель може використати для обміну педагогічним досвідом в межах закладу освіти (семінари, майстер-класи, засідання методичних об'єднань), на рівні району, міста, області, всієї країни. Оприлюднюватись освітні ресурси можуть на сайті закладу освіти, освітніх сайтах, фахових виданнях, матеріалах конференцій, збірниках наукових праць тощо. Обмін досвідом сприяє професійному зростанню педагогів.

Оцінювання педагогічних працівників за цим критерієм може відбуватись шляхом вивчення створених освітніх ресурсів. Ця інформація може використовуватись при атестації вчителя, визначенні заходів морального та матеріального заохочення. Портфоліо із зібраним власним освітнім продуктом є своєрідним капіталом, який є основою професійного зростання та підвищення кваліфікації вчителя.

– *Сприяння педагогічними працівниками формуванню суспільних цінностей у здобувачів освіти у процесі їх навчання, виховання та розвитку:*

- ✓ Простеження наскрізного процесу виховання під час проведення навчальних занять;
- ✓ Поєднання вчителями виховного процесу з формуванням ключових компетентностей учнів.

Основну інформацію про рівень виховного процесу і його наскрізності можна отримати шляхом спостереження за навчальними заняттями. Процес виховання може простежуватись як у самому процесі викладання, так і у змісті предмету або курсу.

Важливим доповненням виховної роботи є тематичні позаурочні заходи, які готуються спільно з учнями. Підсумком моніторингу за проведенням навчальних занять може бути узагальнення інформації, яка виноситься на засідання педагогічної ради. У рішенні педагогічної ради окреслюються шляхи вдосконалення наскрізного виховного процесу у закладі освіти.

– *Використання педагогічними працівниками інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі:*

- ✓ Володіння педагогічними працівниками навичками впевненого користувача у використанні комп'ютерних технологій, офісних програм;
- ✓ Використання вчителями ІКТ у викладацькій діяльності;
- ✓ Вдосконалення вчителями своїх навичок з використання ІКТ.

Вивчення й оцінювання використання учителями ІКТ може здійснюватись через спостереження за проведенням навчальних занять, за кількістю створених електронних ресурсів. Рівень оволодіння учителями ІКТ може враховуватись у процесі атестації вчителя, можливостей матеріального та морального заохочення.

– *Сприяння формуванню, забезпеченню педагогічними працівниками власного професійного розвитку і підвищенню кваліфікації, у тому числі щодо методик роботи з дітьми з особливими освітніми потребами:*

- ✓ Використання вчителем різних форм підвищення кваліфікації;
- ✓ Відповідність напрямів підвищення кваліфікації освітній програмі закладу освіти;
- ✓ Простеження в закладі освіти зростання якісно-кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Підвищення кваліфікації, вдосконалення професійного розвитку – це не тільки курсова перепідготовка в Інституті післядипломної педагогічної освіти. Це також участь педагогічних працівників у різноманітних тренінгах, конференціях, семінарах, вебінарах, онлайн-курсах тощо.

Важливо, щоб процес професійного зростання вчителя не обмежувався лише формами підвищення кваліфікації за межами закладу. Це має бути безперервний системний процес: обмін досвідом, розроблення системи навчальних занять, публікації в друкованих та електронних джерелах, самоосвіта. Усе це може бути складовою учительського портфоліо як індикатору професійного зростання.

Показником ефективності та результативності діяльності педагогічних працівників є їх атестація та сертифікація, які проводяться згідно чинного законодавства.

Атестація педагогічних працівників - це система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників.

Атестація педагогічних працівників може бути черговою або позачерговою. Педагогічний працівник проходить чергову атестацію не менше одного разу на п'ять років, крім випадків, передбачених законодавством.

За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюються або підтверджуються кваліфікаційні категорії, присвоюються педагогічні звання. Перелік категорій і педагогічних звань педагогічних працівників визначається Кабінетом Міністрів України.

Рішення атестаційної комісії може бути підставою для звільнення педагогічного працівника з роботи у порядку, встановленому законодавством.

Мотивуючим для вчителя є інститут сертифікації, яка свідчить про високий рівень педагогічної діяльності педагогічного працівника.

Сертифікація педагогічного працівника відбувається на добровільних засадах виключно за його ініціативою.

– *Здійснення педагогічними працівниками інноваційної освітньої діяльності, участь у освітніх проектах, залучення до роботи як освітні експерти:*

- ✓ Участь педагогічних працівників в інноваційній, дослідно-експериментальній роботі;
- ✓ Результативність інноваційної діяльності вчителя;
- ✓ Впровадження результатів дослідно-експериментальної роботи в освітній процес закладу;
- ✓ Залучення педагогічних працівників закладу освіти у якості освітніх експертів.

Успішна участь педагога в інноваційній діяльності є показником його високої кваліфікації. Результати цієї діяльності можна використовувати у процесі атестації педагогічного працівника. Результатом інноваційної роботи є звіт закладу освіти про результати дослідно-експериментальної роботи, виступи вчителів на конференціях і семінарах, оприлюднені публікації з тематики роботи. Має простежуватись впровадження результатів інноваційної роботи в

освітній процес закладу освіти. Висококваліфіковані педагоги закладу освіти можуть залучатись як освітні експерти під час проведення інституційного аудиту, експертизи навчальних програм і підручників, підготовки та експертизи тестових завдань ЗНО тощо.

– *Діяльність педагогічних працівників на засадах педагогіки партнерства.*

- ✓ Використання вчителем під час проведення навчальних занять особистісно орієнтованого підходу у навчанні;
- ✓ Простеження під час освітнього процесу можливості розвитку учнів та їх самореалізація;
- ✓ Забезпечення в ході освітнього процесу психологічного комфорту дитини;
- ✓ Реалізація у закладі освіти персоніфікованого підходу у роботі з учнями.

– *Співпраця педагогічних працівників з батьками здобувачів освіти з питань організації освітнього процесу, забезпечення постійного зворотного зв'язку:*

- ✓ Систематичне комунікування педагогічних працівників з батьками;
- ✓ Використання для комунікування інтерактивної інтернет-платформи чи інші онлайн-ресурсів;
- ✓ Наявність позитивного результату комунікування педагогічних працівників з батьками;
- ✓ Позитивне оцінення батьками результатів комунікування.

Комунікація з батьками може відбуватись у різних формах. Це насамперед індивідуальні зустрічі, бесіди. Важливою є онлайн-комунікація за допомогою соціальних мереж або інтерактивної інтернет-платформи.

Оцінити рівень комунікації педагогічних працівників з батьками можна шляхом проведення анкетування педагогічних працівників і батьків.

– *Педагогічне наставництво, взаємонавчання та інші форми професійної співпраці:*

- ✓ Форми співпраці між педагогічними працівниками у закладі освіти;
- ✓ Наявність і ефективність в закладі освіти наставництва;
- ✓ Результативність командної співпраці.

Одним із чинників, який впливає на професійне зростання педагогічних працівників, є співпраця і комунікація з колегами, налагодження командної роботи. Атмосфера доброзичливості в педагогічному колективі сприяє ефективному розв'язанню освітніх проблем. Взаємне збагачення педагогічними здобутками, спільний пошук оптимальних методів і форм викладання призводить до професійного зростання та вдосконалення системи освітньої діяльності.

Важливим є інститут наставництва в закладі освіти. Наставництво не обов'язково передбачає опіку більш досвідченого працівника над молодим вчителем. Наставником для інших працівників може бути педагогічний працівник, який є більш обізнаним і компетентним у відповідній сфері педагогічної роботи.

Одним із чинників вдосконалення освітнього процесу є відвідування учителями навчальних занять, які проводять колеги. Таким чином зростає професійна майстерність усіх зацікавлених педагогів. Найпростіше організувати взаємовідвідування в рамках методичного об'єднання вчителів. Але корисним також буде взаємовідвідування між учителями різного фаху. Процес взаємовідвідування можна поєднати із проведенням інтегрованих бінарних навчальних занять, що підвищить педагогічну майстерність вчителів та буде розвивати пізнавальну активність учнів.

Активність педагогічного працівника щодо співпраці з колегами можна використати у процесі атестації, форм морального і матеріального заохочення. Для вчителя, який за власної ініціативи активно долучається до командної роботи в закладі освіти, як мотивацію до подальшого вдосконалення в роботі можна використати інструмент позачергової атестації для присвоєння більш високої кваліфікаційної категорії або педагогічного звання.

– *Дотримання педагогічними працівниками академічної доброчесності під час провадження педагогічної та наукової (творчої) діяльності; сприяння дотриманню академічної доброчесності здобувачами освіти:*

- ✓ Дотримання педагогічними працівниками норм академічної доброчесності в освітній діяльності;

- ✓ Розроблення вчителями завдань, спрямованих на творчу і аналітичну роботу учнів, критичне мислення;
- ✓ Інформування педагогічними працівниками учасників освітнього процесу про норми академічної доброчесності та їх важливість;
- ✓ Розроблення вчителями завдань, які унеможливають списування.

6. Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників

- *Наявність стратегії розвитку закладу, спрямованої на підвищення якості освітньої діяльності:*
 - ✓ Наявність оприлюдненої стратегії розвитку закладу освіти;
 - ✓ Залучення до розроблення стратегії розвитку педагогічного колективу, учнів, батьків;
 - ✓ Ознайомлення працівників закладу із стратегією розвитку, обізнаність стосовно мети діяльності та шляхів розвитку закладу освіти;
 - ✓ Врахування стратегією розвитку специфіки та умов діяльності закладу;
 - ✓ Моніторинг досягнення цілей, які визначені стратегією розвитку;
 - ✓ Коригування стратегії розвитку.
- *Здійснення річного планування та відстеження його результативності відповідно до стратегії розвитку закладу та з урахуванням освітньої програми:*
 - ✓ Передбачення річним планом виконання заходів, спрямованих на досягнення цілей, сформульованих у стратегії розвитку закладу освіти;
 - ✓ Залучення до розроблення річного плану учасників освітнього процесу;
 - ✓ Врахування під час річного планування змісту освітньої програми закладу освіти;
 - ✓ Охоплення річним плануванням всіх напрямів функціонування та розвитку закладу;
 - ✓ Розуміння завдань річного плану учасниками освітнього процесу;
 - ✓ Аналіз виконання річного плану минулого навчального року і врахування результатів цього аналізу під час складання плану поточного року.
- *Здійснення самооцінювання якості освітньої діяльності на основі стратегії (політики) і процедур забезпечення якості освіти:*

- ✓ Охоплення процедурами оцінювання якості освітньої діяльності всіх сфер, напрямів внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти;
 - ✓ Ознайомлення педагогічних працівників з процедурою оцінювання якості освітньої діяльності у закладі;
 - ✓ Залучення учасників освітнього процесу до вивчення внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти;
 - ✓ Регулярність здійснення самооцінювання якості освітньої діяльності відповідно до наявних у закладі процедур;
 - ✓ Своєчасність оприлюднення річного звіту, який містить висновки та заплановані дії за результатами самооцінювання.
- *Планування та здійснення заходів щодо утримання у належному стані будівель, приміщень, обладнання:*
- ✓ Відповідність матеріально-технічного стану закладу освіти поставленій меті діяльності, яка визначена у стратегії розвитку закладу освіти та його освітній програмі;
 - ✓ Проведення у закладі освіти вивчення потреб учасників освітнього процесу;
 - ✓ Наявність у закладі освіти плану розвитку матеріально-технічної бази на 1-3 роки, який може входити до стратегії розвитку закладу освіти, та аналіз його виконання;
 - ✓ Спрямування керівництвом закладу запитів до засновника про фінансування для створення належних умов діяльності закладу;
 - ✓ Виконання засновником своїх зобов'язань щодо належного фінансування та розвитку матеріально-технічної бази закладу;
 - ✓ Своєчасність розміщення закладом освіти на своїх відкритих електронних ресурсах кошторису і фінансового звіту про надходження та використання всіх отриманих коштів, товарів, робіт і послуг.
- *Сприяння створенню психологічно комфортного середовища, яке забезпечує конструктивну взаємодію здобувачів освіти, їх батьків, педагогічних та інших працівників закладу освіти та взаємну довіру:*

- ✓ Задоволення учасників освітнього процесу загальним психологічним кліматом у закладі освіти;
 - ✓ Позитивне оцінювання учасниками освітнього процесу дій керівництва, спрямованих на формування відносин довіри та конструктивної співпраці;
 - ✓ Забезпечення керівництвом закладу доступу учасників освітнього процесу та представників місцевої громади до спілкування із керівництвом (особистий прийом, звернення, використання сучасних засобів комунікації тощо);
 - ✓ Своєчасність розгляду керівництвом закладу звернень учасників освітнього процесу;
 - ✓ Реагування за результатами розгляду на звернення учасників освітнього процесу.
- *Оприлюднення інформації про свою діяльність закладу на відкритих загальнодоступних ресурсах:*
- ✓ Наявність у закладі ресурсів (майданчиків) для інформування (сайт, сторінки закладу у соціальних мережах, дошки оголошень, інформаційні стенди тощо);
 - ✓ Відповідність структуру та змісту інформації на відкритих загальнодоступних ресурсах вимогам статті 30 Закону України «Про освіту»;
 - ✓ Регулярне оновлення інформації;
 - ✓ Відображення важливих аспектів діяльності закладу освіти в оприлюдненій інформації;
 - ✓ Ефективність форм комунікації з учасниками освітнього процесу та громадою;
 - ✓ Комунікація між батьками та педагогічними працівниками у формі батьківських зборів.
- *Формування штату закладу, із залученням кваліфікованих педагогічних та інших працівників відповідно до штатного розпису та освітньої програми.*

- ✓ Забезпечення штатним розписом закладу освіти виконання освітньої програми;
 - ✓ Викладання педагогічними працівниками предметів за фахом;
 - ✓ Укомплектування штату педагогічними працівниками відповідної кваліфікації;
 - ✓ Результативність дій керівництва закладу щодо укомплектування штату;
 - ✓ Ефективність ресурсів пошуку кадрів.
- *Мотивація педагогічних працівників до підвищення якості освітньої діяльності, саморозвитку, здійснення інноваційної освітньої діяльності за допомогою системи матеріального та морального заохочення:*
- ✓ Наявність у документах, які визначають принципи та процедури матеріального та морального стимулювання працівників чітких критеріїв застосування цих заходів;
 - ✓ Обізнаність працівників закладу з підставами для матеріального та морального стимулювання;
 - ✓ Регулярність та обґрунтованість здійснення матеріального та морального заохочення працівників.
- *Сприяння підвищенню кваліфікації педагогічних працівників.*
- Задоволення учителями можливостями професійного розвитку у закладі;
 - Надання закладом вчителям можливості для професійного розвитку;
 - Підтримка керівництвом прагнення вчителів до постійного професійного вдосконалення;
 - Розгляд методичними комісіями, педрадою питання професійного вдосконалення;
 - Ефективність реалізації рішень, спрямованих на підвищення професійного рівня вчителів;
 - Інформування керівництвом педагогічних працівників про сучасні форми і методи професійного самовдосконалення.
- *Створення умов для реалізації прав і обов'язків учасників освітнього процесу.*

- ✓ Наявність внутрішніх документів ліцею, що визначають права та обов'язки учасників освітнього процесу;
 - ✓ Задоволення освітньою програмою потреби учасників освітнього процесу в якісній освіті;
 - ✓ Розроблені та оприлюднені у закладі Правила поведінки, які стосуються всіх учасників освітнього процесу;
 - ✓ Участь у розробленні правил життя ліцею всіх учасників освітнього процесу;
 - ✓ Врахування під час розроблення цих правил думки учнів та батьків;
 - ✓ Обізнаність учасників освітнього процесу із своїми правами та обов'язками.
- *Прийняття управлінських рішень з урахуванням пропозицій учасників освітнього процесу:*
- ✓ Можливість учасників освітнього процесу впливати на ухвалення управлінських рішень;
 - ✓ Врахування пропозицій керівництвом закладу;
 - ✓ Застосування процедур отримання пропозицій від учасників освітнього процесу та ухвалення рішень за їх розглядом;
 - ✓ Ефективність цих процедур.
- *Створення умов для розвитку громадського самоврядування:*
- ✓ Існування осередків чи органів громадського самоврядування у закладі освіти;
 - ✓ Налагоджена комунікація між керівництвом закладу та органами громадського самоврядування;
 - ✓ Своєчасність (не рідше одного разу на рік) проведення загальних зборів (загальношкільних конференцій) закладу освіти;
 - ✓ Залучення учасників освітнього процесу до розроблення важливих політик/ процедур;
 - ✓ Отримання оцінки та зворотного зв'язку від керівництва закладу на всі пропозиції учасників освітнього процесу;
 - ✓ Успішні приклади реалізації пропозицій учасників освітнього процесу.

- *Сприяння виявленню громадської активності та ініціативи учасників освітнього процесу, їх участі в житті місцевої громади:*
 - ✓ Пропозиції ініціатив для реалізації у закладі освіти учасниками освітнього процесу;
 - ✓ Обґрунтована відповідь з боку керівництва закладу освіти на ці ініціативи;
 - ✓ Залучення закладу до життя громади;
 - ✓ Участь закладу у заходах місцевої громади (фестивалі, свята, толоки);
 - ✓ Заохочення керівництвом закладу учасників освітнього процесу до участі у заходах місцевої громади;
 - ✓ Подання закладом проектів Громадського бюджету.
- *Врахування вікових особливостей здобувачів освіти при складанні режиму роботи закладу освіти та розкладу занять, відповідність їх освітнім потребам:*
 - ✓ Наявність комфортного для учасників освітнього процесу режиму роботи закладу: час початку і завершення занять, тривалість перерв;
 - ✓ Відповідність розкладу занять вимогам виконання освітньої програми закладу;
 - ✓ Можливість розкладу занять поєднувати інші форми організації освітнього процесу, окрім класно-урочної;
 - ✓ Врахування режимом роботи закладу освіти вікових особливостей дітей;
 - ✓ Унеможливлення розкладу уроків до нерівномірного навантаження педагогічних працівників;
 - ✓ Ефективність використання прийомів автоматизації для складання розкладу.
- *Створення умов для реалізації індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти:*
 - ✓ Звернення учнів та/або їхніх батьків до ліцею із заявами про запровадження індивідуальних навчальних планів;
 - ✓ Підтримка керівництвом закладу прагнення батьків до створення індивідуальних освітніх траєкторій;

- ✓ Практика у закладі освіти розроблення індивідуальної освітньої траєкторії учня;
- ✓ Здійснення у закладі освіти заходів для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії дитини;
- ✓ Аналіз досягнень цілей, які визначені індивідуальними навчальними планами для конкретних здобувачів освіти.
- *Впровадження політики академічної доброчесності:*
 - ✓ Наявність у закладі Положення про академічну доброчесність;
 - ✓ Ознайомлення педагогічних працівників та здобувачів освіти із цим Положенням;
 - ✓ Розроблені й доведені до відома здобувачів освіти критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти;
 - ✓ Робота закладу освіти для формування та дотримання академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу;
 - ✓ Наявність виявлених фактів порушення академічної доброчесності;
 - ✓ Реагування керівництва закладу на ці факти.
- *Сприяння формуванню в учасників освітнього процесу негативного ставлення до корупції:*
 - ✓ Обізнаність педагогічних працівників та інших учасників освітнього процесу з вимогами антикорупційного законодавства;
 - ✓ Проведення інформаційних та просвітницьких заходів для формування негативного ставлення до корупції;
 - ✓ Наявність зафіксованих у закладі випадків недоброчесної поведінки;
 - ✓ Заходи керівництва закладу для протидії випадкам недоброчесної поведінки;
 - ✓ Допомога керівництва закладу педагогічним працівникам у проведенні просвітницької та інформаційної роботи;
 - ✓ Використання педагогічними працівниками навчальних та інформаційних матеріалів для формування негативного ставлення до корупції на уроках.

7. Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу

Однією з важливих умов для освітнього процесу є безпечне та комфортне освітнє середовище.

Територія закладу освіти огорожена, облаштовані спортивні та ігрові майданчики для учнів початкової школи, озеленення території є достатнім, приміщення початкової школи (навчальні кабінети, допоміжні приміщення, туалетні кімнати) відокремлені (непрохідні) від приміщень для учнів старших класів.

Дотримується температурний режим у приміщенні ліцею.

Належне забезпечення питного режиму (фонтанчики з питною водою).

В оформленні та облаштуванні приміщень закладу дотримано наступних принципів:

- Гнучкість дизайну;
- Поділ навчального кабінету початкової школи на осередки для різних видів роботи та відпочинку учнів;
- Ергономічні меблі (меблі різних ростових груп, наявність підставок для приладдя на стільниці, заокруглені кути стільниць, спинок та сидінь);
- Відсутність надлишкового нагромадження;
- Незагромаджені вікна;
- Дотримання балансу у візуальній стимуляції (розумне використання кольорів, картинок, наочності);
- Використання поверхні стін;
- Наявність місць для відпочинку дітей під час перерв (місця для сидіння, настільних ігор тощо);
- Облаштовані місця для роботи та відпочинку педагогів, які можуть бути і в навчальних кабінетах, і в учительській кімнаті.

Необхідною умовою для здійснення якісного освітнього процесу є наявність у закладі необхідних приміщень та засобів навчання.

В закладі освіти є адміністративні кабінети, навчальні кабінети, комп'ютерний клас, бібліотека, спортивна та актова зали, харчоблок. Будинки та споруди відповідають санітарно-гігієнічним нормам. Усі приміщення

використовуються упродовж навчального року з повним навантаженням, утримуються в належному стані.

Навчальні кабінети – це окремі приміщення, які відповідають своїм призначенням санітарно-гігієнічним нормам. Кількість навчальних приміщень забезпечує навчання учнів в одну зміну.

Матеріально – технічна база відповідає вимогам щодо реалізації освітнього процесу, створено умови для доступу до Інтернету.

Однією з умов безпечного освітнього середовища – знання та дотримання учнями й працівниками закладу вимог охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки.

Основні складові належного рівня пожежної безпеки:

- забезпечення закладу первинними засобами пожежогасіння;
- наявність та належний стан пожежних виходів, незахаращеність шляхів евакуації;
- занулення і заземлення електрообладнання, яке використовується;
- справність ізоляції електричної проводки;
- обізнаність учнів та персоналу закладу із правилами пожежної безпеки

При забезпеченні у закладі належного рівня дотримання вимог щодо охорони праці та безпеки життєдіяльності звертається увага на:

- чіткий розподіл повноважень з охорони праці серед керівництва закладу;
- облаштування навчальних кабінетів, спортивних залів, майстерень відповідно до правил вимог охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- контроль за безпечним використанням навчального обладнання;
- регулярні інструктажі з охорони праці, безпеки життєдіяльності як серед учнів, так і працівників під час проведення уроків (практичних занять) з інформатики, хімії, фізики, біології, фізичної культури;
- контроль за виконанням правил, дотримання безпеки при використанні обладнання, спортивного інвентаря тощо.

Працівники обізнані з правилами поведінки в разі нещасного випадку зі здобувачами освіти та працівниками закладу освіти чи раптового погіршення їх стану здоров'я і вживають необхідних заходів у таких ситуаціях.

У закладі освіти створюються умови для харчування здобувачів освіти і працівників.

Щоб створити у закладі умови для здорового, якісного харчування, керівник та уповноважена ним особа постійно контролюють:

- належний матеріально-технічний стан харчоблоку та їдальні;
- дотримання санітарно-гігієнічних вимог у приміщеннях, де готується їжа, та їдальні;
- засвідчення підписом керівника щоденного меню;
- щоденний контроль за якістю продуктів, що надходять до їдальні, умовами їх зберігання, дотримання термінів реалізації і технології виготовлення страв;
- затвердження примірного 4-тижневого меню і контроль за фактичним його виконанням (за умови організації харчування закладом освіти);
- дотримання санітарно-протиепідемічного режиму на харчоблоці та проходження обов'язкових медичних оглядів працівниками харчоблоку.

Організовано зручний режим харчування для всіх учнів ліцею, враховуючи кількість учнів (наявність початкової школи), пропускну можливість їдальні та інші умови закладу.

У закладі освіти створюються умови для безпечного використання мережі Інтернет, в учасників освітнього процесу формуються навички безпечної поведінки в Інтернеті.

Адміністрація закладу створює умови для соціальної адаптації учнів, комплекс заходів з адаптації учнів 1, 5, 10 класів.

Заклад освіти планує та реалізує діяльність щодо запобігання будь-яким проявам дискримінації, булінгу в закладі:

- створено робочу групу;
- розроблено План заходів для запобігання булінгу (цькуванню) та будь-яким іншим проявам насилля;
- ознайомлено усіх учасників освітнього процесу з антибулінговою політикою та її складовою – Планом заходів із протидії булінгу

(цькуванню), який затверджено керівником закладу та оприлюднено на сайті ліцею.

Керівник та заступники керівника закладу освіти, педагогічні працівники протидіють булінгу (цькуванню), іншому насильству, дотримуються порядку реагування на їх прояви.

Розроблено, затверджено та оприлюднено Правила поведінки учасників освітнього процесу в закладі освіти, які забезпечують дотримання етичних норм, повагу до гідності, прав і свобод людини.

Освітнє середовище мотивує здобувачів освіти до оволодіння ключовими компетентностями та наскрізними вміннями, ведення здорового способу життя.

Освітній процес забезпечено навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях. Бібліотека ліцею є сучасним інформаційно-методичним центром, який поєднує в собі інформаційну, освітню, розвиваючу, культурну, виховну, дозвілєву функції.

Практичний психолог, класні керівники, вихователі допомагають учням у реалізації заходів із соціальної адаптації.

Органи учнівського самоврядування, методичні об'єднання ліцею виходять із пропозиціями до керівництва щодо вдосконалення заходів та беруть участь у громадській діяльності закладу.

8. Наявність інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти

Однією з умов розвитку освіти є запровадження інформаційно-комунікаційних технологій в управлінську та освітню діяльність.

Така діяльність проводиться у двох напрямках:

- впровадження інформаційних технологій в управлінську діяльність;
- комп'ютеризація освітнього процесу.

Перший із зазначених напрямів полягає у створенні оптимальних умов роботи учасників освітнього процесу, застосування ними програмного забезпечення, що допомагає систематизувати роботу суб'єктів управління закладом на усіх рівнях.

Другий напрям – це впровадження у освітній процес електронних засобів навчання, розробка і застосування електронного супроводу занять, самостійної і виховної роботи та тестових програмних засобів.

Інновації в управлінні освітнім закладом на базі інформаційних технологій є ключовим механізмом, який дозволить створити переваги в конкурентному середовищі. У цьому напрямку основними заходами в розвитку інформатизації закладу є ефективна робота веб-сайту, інформування педагогів через електронні скриньки та Google – сервіси, застосування в роботі програмних засобів «Курс школа», груп у фейсбуці та вайбері.

Для забезпечення створення єдиного інформаційного поля та забезпечення публічності інформації про заклад освіти функціонує офіційний веб-сайт закладу <https://volpoliova.e-schools.info/>. Публічність інформації про діяльність закладу забезпечується згідно зі статтею 30 Закону України «Про освіту».

На офіційному сайті розміщуються:

- статут закладу освіти;
- ліцензії на провадження освітньої діяльності;
- структура та органи управління закладу освіти;
- кадровий склад закладу освіти згідно з ліцензійними умовами;

- освітні програми, що реалізуються в закладі освіти, та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою;
- територія обслуговування, закріплена за закладом освіти його засновником;
- ліцензований обсяг та фактична кількість осіб, які навчаються у закладі освіти;
- мова освітнього процесу;
- наявність вакантних посад, порядок і умови проведення конкурсу на їх заміщення (у разі його проведення);
- матеріально-технічне забезпечення закладу освіти (згідно з ліцензійними умовами);
- результати моніторингу якості освіти;
- річний звіт про діяльність закладу освіти;
- правила прийому до закладу освіти;
- умови доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами;
- правила поведінки здобувача освіти в закладі освіти;
- план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти;
- порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти;
- порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування);

Крім зазначеного, на сайті розміщуються фінансові звіти про надходження та використання всіх коштів, отриманих як благодійна допомога.

Інформація, що підлягає оприлюдненню на офіційному сайті, систематично поновлюється.

З метою використання інформаційно-комунікаційних технологій для ефективного управління освітнім процесом в закладі освіти створено інформаційно-освітнє середовище на порталі інформаційної системи управління освітою (ІСУО).

9. Створення в закладі інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування

Особам з особливими освітніми потребами надаються права рівні з іншими особами, у тому числі шляхом створення належного фінансового, кадрового, матеріально-технічного забезпечення та забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування, що враховують індивідуальні потреби таких осіб.

Універсальний дизайн закладу створюється на таких принципах:

1. Рівність та доступність середовища для кожного.

Надання однакових засобів для всіх користувачів: для уникнення відособлення окремих груп населення.

2. Гнучкість у використанні середовища.

Забезпечення і наявність широкого переліку індивідуальних налаштувань і можливостей з урахуванням потреб користувачів.

3. Простота та інтуїтивність використання незалежно від досвіду, освіти користувачів, мовного рівня та віку.

4. Сприйняття інформації з урахуванням різних сенсорних можливостей користувачів.

Сприяння ефективному донесенню всієї необхідної інформації до користувача незалежно від зовнішніх умов або можливостей сприйняття користувача.

5. Терпимість до помилок користувачів.

Зведення до мінімуму можливості виникнення ризиків і шкідливих наслідків випадкових або ненавмисних дій користувачів.

6. Не призводить до втоми.

Розрахування на затрату незначних фізичних ресурсів користувачів, на мінімальний рівень стомлюваності.

7. Наявність необхідного розміру і простору.

Наявність необхідного розміру і простору при підході, під'їзді та різноманітних діях, незважаючи на фізичні параметри, стан і ступінь мобільності користувача.

8. Моніторинг якості освіти осіб з особливими освітніми потребами

Основними завданнями моніторингу інклюзивного навчання є:

- Відстеження здобуття дітьми з особливими освітніми потребами освіти відповідного рівня у середовищі здорових однолітків відповідно до Державного стандарту загальної середньої освіти;
- Контроль забезпечення різнобічного розвитку дітей, реалізація їх здібностей;
- Створення корекційно-розвиткового середовища для задоволення освітніх потреб учнів з особливими освітніми потребами;
- Створення позитивного мікроклімату у закладі для класів з інклюзивним навчанням, формування активного міжособистісного спілкування дітей з особливими освітніми потребами з іншими учнями;
- Забезпечення диференційованого психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами;
- Надання консультативної допомоги сім'ям, які виховують дітей з особливими освітніми потребами, залучення батьків до розроблення індивідуальних планів та програм навчання.

10. Прикінцеві положення

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти ухвалюється педагогічною радою закладу більшістю голосів і вводиться в дію наказом директора ліцею.

Зміни та доповнення до Положення затверджуються рішенням педагогічної ради та вводяться в дію наказом директора.